

РЕШЕНИЕ

№ 8217

гр. София, 28.12.2015 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11
състав**, в публично заседание на 14.12.2015 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **10640** по описа за **2015** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.87 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на Н. (фамилно име) Х. (собствено име) М. (бащино име) – гражданин на И., лично и като законен представител на Н. (фамилно име) П. (собствено име) Х. (бащино име), гражданин на И. – малолетен срещу Решение № 7768/17.09.2015г. на Заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците, с което на чуждия гражданин и малолетното му дете е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Според жалбоподателя обжалваният административният акт е постановен в нарушение на чл. 75, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците. Не са преценени всички относими факти, свързани с личното положение на молителя и с държавата му на произход. Твърдението на административния орган, че потенциално застрашените лица в И. поради промяната на религията от ислям на християнство са религиозни водачи, духовници, проповедници е необосновано. Лицата, променили религията си от християнство на ислям в И. са заплашени от смъртна присъда. Цитира се в жалбата доклад на Д. на САЩ относно международната религиозна свобода през 2013г., Конституцията на И. не предвижда правото на мюсюлманските граждани да избират, променят или да се отказват от техните религиозни вярвания. Правителството автоматично смята дете от мюсюлмански баща за мюсюлманин и счита преобразуването от исляма като отстъпление, което се наказва със смърт. Цитира се също доклад на неправителствената организация Ф. Х., според който лицата, които са сменили религията си от ислям към друга неислямска религия, се наказват със смърт.

Също специален доклад на департамента на министерството на Великобритания, което отговаря за имиграцията е посветен на положението християните в И.. Докладът е от декември 2014г. и в него се посочва, че християните, които са сменили религията си от ислям, са изложени на риск от увреждане от държавните власти, тъй като се считат за вероотстъпници, което е престъпление в И.. Шериатът не позволява преминаването от ислям към друга религия. Лицата, които са сменили религията си от ислям на християнство са подложени на физически нападения, тормоз, наблюдение, арест, задържане, както и изтезания и малтретиране в ареста. Организацията У. У. Лист (W. Watch L.) нарежда И. сред 11-те държави в света, където християните са заплашени от изключително сериозни гонения⁷.

Относно констатираните „противоречия“ на административния орган какъв вид християнство е приел г-н М. - православно, католическо или протестантско това не може да бъде основание да се отрича факта на приемането на християнството.

Освен горното, според жалбата изповядването на християнската религия от г-н М. не е преценена от административния орган в светлината на член 10, параграф 1, буква „б“ от Директива 2011/95/ЕС. Административният орган не е обсъдил обстоятелството дали в И. ще бъдат спазени висшите интереси на детето на г-н М.. Съгласно чл. 3, ал. 1 от Конвенцията за правата на детето - „висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи.“ Изискването за първостепенното значение на интересите на детето е заложено и в правото на Европейския съюз. Съгласно чл. 2, пар. 2 от Х. на основните права на Европейския съюз, "при всички действия, които се предприемат от публичните власти или частни институции по отношение на децата, висшият интерес на детето трябва да бъде от първостепенно значение". Изискването за съобразяване с най - добрия интерес на детето е заложено и в чл.6 а от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

В съдебното заседание по делото жалбоподателите Н. Х. М. - баща и малолетният му син Н. П. Х. се явяват лично и със адв. И.. Поддържат жалбата си. Малолетният жалбоподател е изслушан от съда в хода по същество. Адв. И. представя писмени бележки.

Ответникът – Държавната агенция за бежанците не изпраща представител

Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на жалбата.

Дирекция „Социално подпомагане“ К. село при АСП изпраща представител, който представя социален доклад на основание чл.21, ал.1, т.15 вр. с чл.15, ал.6 от Закона за закрила на детето.

Административен съд София - град, I АО, 11 с-в след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Н. Х. М. заявява, че заедно със сина си напуснали легално И. в средата на м. март 2015г. и отишли в Турция, откъдето в края на същия месец влезли в РБългария с положени фалшиви Ш. визи в оригиналните им паспорти. Чуждият гражданин мотивира молбата си за закрила с промяна на религиозната принадлежност на него и сина му и свързаната с това вероятност да възникнат проблеми в държавата им по произход И. при провеждане на интервюта разказва, че в края на 2014г. – началото на 2015г. двамата започнали да се интересуват от християнството и го приели за своя

религия. Пояснява, че синът му П. имал съученик, който бел християнин и именно детето му било инициатор двамата да сменят религията си и от мюсюлмани – шиити да станат християни. Постепенно кандидатът и сина му започнали да посещават християнски сбирки в домашни условия и да се запознават с религията. Така се зародило желанието им да приемат официално християнството. Съпругата на кандидата останала мюсюлманка – шиитка, но нямала нищо против преминаването им към християнска та вяра. Майка му също приела относително спокойно новината за новата им религия, но информирала брат му Х., който отказал да възприеме това положение и предупредил, че ще информира иранските власти в лицето на басиджите за случая. Тъй като се опасявал от евентуални действия на брат му и властите, чуждият гражданин решил да напусне И., заедно с детето си. Заявява, че не е имал проблеми с официалните ирански власти и не е бил арестуван, осъждан и съден. Не е получавал лични заплахи и не му е оказвано насилие.

В оспореното решение на Зам. Председателя на Д. е прието, че представената бежанска история е недостоверна, тъй като чужденецът не обосновава наличието на риск за живота и свободата му в страната му на произход, а сведенията, които дава относно приемането на християнството са противоречиви. Посочени са следните противоречия:

По време на регистрирането му в Д. Н. Х. М. декларира, че е роден и живял в [населено място] (рег. Лист с рег. № УП-14073/27.04.2015г.) Същото е месторождението му според националния му паспорт(рег. № УП -14973/11.05.2015г.). В разговора с интервюиращия орган от 30.07.2015 г. обаче молителят посочва, че е роден и живял относително доскоро в [населено място], И.. Пояснява, че преди около една година и половина се преместил със семейството си в [населено място], И. (протокол от интервю с рег. № УП-14073/30.07.2015г., стр. 4). При регистрирането му в Д.-МС кандидатът съобщава, че по вероизповедание е християнин-католик (виж регистрационен лист с рег. № УП-14073/27.04.2015 г.). В интервюто от 25.05.2015г. иранският гражданин споменава, че от началото на 2015 г. се интересува от християнството и все още не го е приел официално (протокол от интервю с рег. № УП-14073/27.05.2015г., стр. 3). В разговора с интервюиращ орган на Д.-МС на 08.07.2015 г. молителят заявява, че заедно със сина си в края на 2014 г. - началото на 2015 г. е приел християнството чрез кръщение по време на тайна домашна сбирка в [населено място]. Уточнява, че не може да се сети какъв вид християнство са приели двамата, но посочва, че човекът ръководил церемонията по покръстването е бил православен християнин (протокол от интервю с рег. № УП-14073/08.07.2015 г., стр. 1-2). В последното проведено с чужденеца интервю той декларира, че на 18.07.2015 г. заедно с неговото дете е бил официално покръстен в църква и е станал протестант (протокол от интервю с рег. № УП-14073/30.07.2015г., стр. 1). За удостоверяване на заявеното представя два броя кръщелни свидетелства от Християнска църква „Мисията" - [населено място].

Освен разминаванията в изявленията по отношение на християнската вяра, която чуждият гражданин твърди, че изповядва, административният орган е констатирал непознаване на християнската религия като цяло. Запитан да разкаже подробно за християнската религия и какво знае за християнството, кандидатът умишлено се отклонява от същността на въпроса, а дори малкото, което споменава по темата - относно празниците и религиозните книги е погрешно и/или непълно (протокол от интервю с рег. № УП-14073/30.07. 2015 г., стр. 2-3).

Във връзка с възникналия проблем с брат му Х., административният орган също констатира противоречиви изявления. Първоначално иранският гражданин споменава, че единствената причина да замине от страната си е неговият брат Х., който е басидж. Уточнява, че една седмица преди да напусне И. бил засечен от Х. в момент, в който разговарял със сина си за християнството, при което започнал религиозен спор между двамата братя (протокол от интервю с рег. № УП-14073/27.05.2015г., стр. 3). В интервюто от 08.07.2015 г. чуждият гражданин съобщава, че няколко дни преди да замине със сина му от И. Х. разбрал за това, че те двамата са сменили вярата си и от мюсюлмани-шиити са станали християни. Молителят изрично подчертава, че той и брат му не са разговаряли, не са се чували и не са се виждали, след като Х. е узнал за промяната на религията им.

Видно от приложената по преписката справка № 01-4732/12.05.2015 г. на дирекция „Международна дейност“ на Д.-МС повечето иранци са мюсюлмани: 90% изповядват шиитски ислям, официалната национална религията около 5%-8% изповядват сунитски ислям (предимно кюрди), който преобладава в повечето ислямски страни. Немюсюлманските религиозни малцинства (около 2%) включват бахаи, мандейци, индуси, йезиди, евреи, зороастрианци и християни. Последните три от тях са официално признати религии и имат запазени места в парламента. Етническите и религиозни малцинства са близо половината от иранското население.

Християнската общност в И. се състои предимно от християни от А. и Асирийската църква. От приблизително 100 000-те християни от арменската църква, 75 000 живеят в Т.. Християните по рождение изповядват религията си без ограничения и трудности, включително на арменски език. Сградите на А. църква са защитени от властите като част от националното културно наследство.

Правната система на И. е дискриминационна по отношение на религиозните малцинства. На членовете на малцинствата не е разрешено да бъдат избирани в представителни, държавни органи и да заемат висши държавни и армейски постове. Изключение се прави за признатите по конституция религиозни малцинства, за които са запазени пет места от 290-членния парламент. Членовете на религиозните малцинства имат изборителни права, но за президент на страната не може да бъде избран техен член. В различна степен се поддържа официалната дискриминация в сферата на образованието, пазара на труда и жилищното осигуряване. Властите реагират остро по отношение на християните-евангелисти, които извършвайки мисионерска дейност се разглеждат не като религиозна общност, а като враждебна на исляма политическа формация. Информация за репресивни мерки срещу други християнски общности касае най-вече църковните водачи и е свързана с тяхната проповедна дейност.

Гражданите в И., които са сменили своята религия и са приели християнството срещат различни трудности, свързани с получаване на образование, намиране на работа и различни пречки, свързани с контактите им с властите. Според различни правозащитни организации няма големи проблеми, ако не се знае за промяна на религията. От 1990 година насам няма съобщения за ново покръстени от исляма към християнството, които да са осъдени на смъртно наказание за вероотстъпничество в И.. През 2009 – 2010г. съдилища са били притискани от страна на режима да се възползват от обвиненията във вероотстъпничество по дела, свързани с ново покръстени. Въпреки това, съдилищата са склонни да запазват случаите за вероотстъпничество за специални религиозни съдилища на духовенството.

Религиозните съдилища са единствените законосъобразни съдилища, които може да повдигнат обвинения във вероотстъпничество и следователно само в случай, когато един религиозен духовник приеме друга религия (в случая християнството), ще бъде с повдигнати обвинения за вероотстъпничество.

При така установените факти, Административен съд София – град, I-во АО 11 с-в, обосновава следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от надлежна страна и в срок, срещу подлежащ на обжалване валиден административен акт.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, оправомощен със Заповед №03-51/22.01.2015г. на Председателя на Д., с която са делегирани правомощията по чл.48, ал.1, т.1-4 включително от ЗУБ, с изключение на правомощието да отнема статут на А. Д. – Зам. Председател на Д.,

Статут на бежанец в Република България (чл.8 от ЗУБ) се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Според чл.9, ал.1 от същия закон хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция; изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт.

С оспореното решение, след разглеждането в едно общо производство е отказано едновременно предоставянето на статут на Н. Х. М. и на малолетния му син Н. П. Х.. В мотивите на решението никъде не е разгледано и обсъдено положението на малолетния П., административният орган се е ограничил само до бежанската история на бащата, която е приел за нелогична и противоречива и затова недоверлива. Изхождайки от констатираните противоречия в разказите на бащата е взел решението си за отказ да предостави статут и на двамата. Видно е от представените документи по делото, че Н. П. Х. е [дата на раждане], следователно към датата на под даване на молбата за закрила – 06.05.2015г., същият е бил навършил 10 години. Предвид това, при осъществяване на административното производство по предоставяне на закрила, съдът констатира, че са допуснати процесуални нарушения във връзка с изискванията на Закона за закрила на детето за осигуряване надлежното участие на Н. П. Х. в производството, в качеството му на придружено малолетно лице, което освен това принадлежи към уязвима група със специфични нужди по смисъла на Директива 2013/33/ЕС от 26 юли 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила.

Чл.15 от Закона за закрила на детето изисква във всяко административно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително да се изслуша, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси. Преди изслушването на детето административният орган трябва:

1. да осигури необходимата информация, която да му помогне да формира мнението си;
2. да го уведоми за евентуалните последици от неговите желания, от

поддържаното от него мнение, както и за всяко решение на съдебния или административен орган. Административните органи осигуряват подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст. На изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето, а при необходимост - и друг подходящ специалист. Административният орган разпорежда изслушването да се извършва и в присъствието на родител, настойник, попечител, друго лице, което полага грижи за детето, или друг близък, когото детето познава, с изключение на случаите, когато това не отговаря на интереса на детето.

В случая, в административното производство, в което се засягат правата на малолетния П. същият не е бил изслушан и неговата позиция по отношение на бежанската им история, която би могла да изясни констатираните противоречия в разказа на бащата не е била взета под внимание от административния орган. Настоящият съдебен състав намира, че изслушването на малолетното лице в хода на съдебното производство, което бе направено в заседанието, проведено на 14.12.2015г. не може да санира пропуската на административния орган, тъй като ще лиши детето от възможността бежанската му история да бъде преценена, с оглед наличие на основания за закрила от цяла една инстанция по същество. Нарушаването на изискванията на чл.15 от ЗЗД, представлява съществено нарушение на административно-производствените правила, защото накърнява правата на малолетното лице и само по себе си води до незаконосъобразност на решението, с което е приключила процедурата по предоставяне на закрила, а именно решение, с което е отказана такава.

Съгласно чл.21 от Директива 2013/33/ЕС от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила, държавите членки отчитат в националното право за прилагане на настоящата директива специфичното положение на уязвимите лица, като ненавършилите пълнолетие, непридружените ненавършили пълнолетие, хората с увреждания, възрастните хора, бременните жени, самотните родители с ненавършили пълнолетие деца, жертвите на трафик на хора, лицата с тежки здравословни проблеми, лицата с психични разстройства и лицата, които са понесли мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, например жените — жертва на генитално осакатяване, в националното право за прилагане на настоящата директива. Според чл.22 от Директивата за ефективното прилагане на член 21 държавите членки преценяват дали кандидатът е кандидат със специални потребности за приемане. Държавите членки посочват също естеството на тези потребности. Тази преценка започва в разумен срок след подаване на молба за международна закрила и може да бъде включена в съществуващите национални процедури. Държавите членки гарантират, че тези специални потребности за приемане също се разглеждат в съответствие с разпоредбите на настоящата директива, ако те станат явни на по-късен етап от процедурата за предоставяне на убежище. Държавите членки гарантират, че подкрепата, предоставяна на кандидатите със специални потребности за приемане в съответствие с настоящата директива, е съобразена с техните специални потребности за приемане по време на цялата процедура за предоставяне на

убежище и осигуряват подходящо наблюдение на положението им. Не е необходимо предвидената в параграф 1 преценка да е под формата на административна процедура. Единствено уязвимите лица по смисъла на член 21 могат да се разглеждат като лица със специални потребности за приемане и следователно да се ползват от специфичната подкрепа, предоставяна в съответствие с настоящата директива. Следователно, цитираната директива въвежда изискването за специална процедура за идентификация на уязвими групи търсещи закрила със специфични нужди, с цел максималната защита на техните права. По делото липсват обаче доказателства, че П. Н. е преминал през подобна процедура за идентификация. Съгласно чл. 13. нар. 3, т. (а) от Директива 2005/85/ЕО от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите-членки, Държавите-членки вземат необходимите мерки за това личното интервю да се проведе при условия, които дават възможност на кандидата да изложи основанията за своята молба. За целта държавите-членки гарантират, че лицето, което провежда интервюто, е достатъчно компетентно да отчете личните и общите обстоятелства във връзка с молбата, включително културния произход или уязвимостта на кандидата, когато има възможност да направи това. Въз основа на така цитираното приложимо за България европейско законодателство, пропускът на административния орган да вземе в предвид уязвимостта на кандидата и да изслуша неговата позиция, води до порочност на самата процедура и взетото с нея решение.

Предвид горното, оспореното Решение № 7768/17.09.2015г. на Заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците следва да се отмени, като преписката се върне на органа за ново разглеждане и произнасяне, при съответно спазване на дадените указания по прилагане на закона.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2 от АПК във вр. с чл.90, ал.2 от ЗУБ, Административен съд София - град, I-во АО, 11 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Н. Х. М., гражданин на И., лично и като законен представител на Н. П. Х., гражданин на И. – малолетен Решение № 7768/17.09.2015г. на Заместник - председателя на Държавната агенция за бежанците, с което на чуждия гражданин и малолетното му дете е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката за ново произнасяне от административния орган, след изясняване и проверка на бежанската история на чужденеца и неговото малолетно дете, с провеждане на необходимите интервюта, при съответно спазване на задължителните указания, дадени в мотивната част на решението, включително на база новопредставените в хода на съдебното производство доказателства.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховният административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: